

NATUR- OG MILJØKLAGENÆVNET

Rentemestervej 8
2400 København NV
Telefon: 72 54 10 00
nmkn@nmkn.dk
www.nmkn.dk

16. december 2013 • J.nr.: NMK-512-00081 • Ref.: LTP-NMKN

AFGØRELSE

i sag om offentlighedens adgang i Silkeborg Kommune

Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 26 om offentlighedens adgang på veje og stier i det åbne land.

Natur- og Miljøklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over Silkeborg Kommunes afgørelse af 26. august 2013 om, at offentligheden har adgang til færdsel på markvejen/stien over ejendommen matr. nr. 5a Laven By, Linå i Silkeborg Kommune. Kommunen har således haft hjemmel til at udstede det påklagede påbud.

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet¹. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 9 i lov om Natur- og Miljøklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 736 af 14. juni 2013 om Natur- og Miljøklagenævnet

Klagen til Natur- og Miljøklagenævnet

Kommunens afgørelse er påklaget til Natur- og Miljøklagenævnet af ejendommens ejer, der navnlig har gjort gældende, at der ikke med etablering af en sti fra klagers markvej over ejendommen Himmelbjergvej 1 til Himmelbjergvej i 1995 er etableret en gennemgående markvej/sti fra Slangebakken til Himmelbjergvej. Ejeren fastholder således, at han er berettiget til at lukke markvejen.

Sagens oplysninger

Det fremgår af sagen, at Silkeborg Kommune af beboere og af Laven Borgerforening er blevet gjort opmærksom på, at der er opsat skilte, der forbyder offentlig færdsel på en vej/sti, der forløber fra Himmelbjergvej til grusvejen "Slangebakken" over den omhandlede ejendom. Der er endvidere opsat et el-hegn over stien, og dele af vejen er opløjet.

Ved besigtigelse i marts 2013 oplyste ejeren bl.a., at en del af vejen - det ene vejspor - blev opløjet i 2008 eller 2009, men det var fortsat muligt at færdes langs markskellet. Ejeren oplyste endvidere, at vejen ikke er gennemgående, idet den oprindeligt endte i ejendommens ladeport. Der har tidligere ligget et frysehus nord for laden. Den tidligere ejer af naboejendommen mod nord (Himmelbjergvej 1) – en rideskole – etablerede i midten af 1990'erne et ridespor nord for laden ud mod Himmelbjergvej.

Kommunen konstaterede et tydeligt stiforløb i landskabet. På strækningen, hvor det ene spor af vejen var pløjet op, fremstod stien mere ujævn, men kunne stadig ses langs markskellet. To steder på stien var der opsat skilte med teksten "Stien lukket. Al færdsel frabedes".

Kommunen har foretaget partshøring og varslet påbud overfor ejeren om at genåbne stien, så passage er mulig.

Ejeren anførte hertil bl. a., at stien er tilgroet, og at beboere klipper i træerne for at skabe passage. Ejeren har vedlagt fotos af stien. Elhegnet er nødvendigt for at forhindre ridning.

Det fremgår af kommunens afgørelse, at man har gennemgået en række historiske kort. Markvejen kan ses på luftfotos tilbage fra 1944, hvor den forløb gennem gårdspladsen. På luftfotos fra 1965, 1966, 1974, 1980 og 1989 ser markvejen ud til at ende i ejendommens lade/gårdsplads øst for gårdanlægget og det nævnte frysehus ses nord for laden. Ifølge kommunen synes der at være en gennemgang gennem gårdspladsen, men der kan også have været passage for gående mellem laden og frysehuset. Luftfoto fra 1954 tyder på en passage. Vejen er tydeligt tosporet fra gårdanlægget til Slangebakken. På luftfoto fra 1991 er frysehuset fjernet.

På luftfoto fra 1997, 1998, 2001 og 2004 ses rideskolens baner tydeligt nord for ejendommen. Markvejen ser ud til at ende i en ridesti, fra hvilken der er adgang ud til Himmelbjergvej. Stien fortsætter mod øst i grusvejen "Slangebakken", der forbinder to bysamfund.

Det er på baggrund af kommunens gennemgang af luftfotos, kommunens besigtigelse samt oplysninger fra naboerne, som har oplyst at stien har været benyttet til færdsel til fods og til hest i op mod 17 år, kommunens vurdering, at der er tale om en markvej/sti, der i dag er gennemgående fra Slangebakken til Himmelbjergvej og som ligger i det åbne land.

Stien ses tydeligt i landskabet og er ikke så tilgroet, at der ikke længere er offentlig adgang. Stien har desuden været lukket for gående færdsel i en længere periode, hvilket har fremmet tilgroningen med græsser og urter.

Der findes ikke at være grundlag for at forbyde færdsel på stien, der hverken findes at være til gene for den erhvervsmæssige drift eller i særlig grad at genere privatlivets fred. Hensynet til beskyttelse af plante- og dyrelivet findes heller ikke at kunne begrunde et forbud mod færdsel på stien. Kommunen har anført, at ejeren ved skiltning kan forbyde ridning på stien.

Da stien er gennemgående må den ikke nedlægges uden forudgående anmeldelse til kommunen, jf. lovens § 26a, stk. 1.

Kommunen har herefter meddelt ejeren påbud om, at stien skal være åben, så offentligheden har adgang til at gå og cykle på stien på hele strækningen fra Slangebakken til Himmelbjergvej. Det betyder at skiltene med adgangsbegrænsende tekst samt el-hegnet over stien skal fjernes. Der må opsættes bom, stenter eller lignende, der forhindrer ridning, men gående skal uhindret kunne passere. Stien skal endvidere reetableres ved slåning. Det ene hjulspor skal desuden bibeholdes som en sti på den del af markvejen, der tidligere har været to-sporet.

Klager har gjort gældende, at der ikke er tale om en gennemgående markvej/sti i det åbne land, hvorfor vejen/stien kan nedlægges uden forudgående anmeldelse til kommunen. Klager har boet på ejendommen i 49 år, og markvejen er blevet benyttet som adgangsvej til klagers marker øst for gården. Klager har i perioden indtil 1996/1997 ikke set andre benytte markvejen/stien, herunder konstateret færdsel på gårdspladsen eller på den ca. 1½ meter smalle passagen mellem det tidligere frysehus og laden. Vejen/stien stoppede ved laden. Klager har vedlagt erklæringer fra beboere i Gl. Laven, der bekræfter dette, og at der ikke indtil 1996/1997 har været en gennemgående vej/sti fra Himmelbjergvej til Slangebakken.

I 1995 etablerede den daværende ejer af Himmelbjergvej 1 et ridespor fra skellet mod klagers ejendom mod vest ud mod Himmelbjergvej, og både markvejen og stien blev i en årrække med klagers accept benyttet af en rideskole. Efter 1996/1997 kunne klager konstatere, at der kom anden færdsel på både markvejen og stien, der kulminerede med, at Kløverbyernes Lokalråd indtegnede både markvejen og stien på et kort.

Klager kan ikke anerkende, at der herved er etableret en gennemgående markvej/sti, og klager fastholder således, at han er berettiget til at lukke markvejen/stien.

Natur- og Miljøklagenævnets bemærkninger og afgørelse

Silkeborg Kommune har truffet afgørelse i sagen som tilsynsmyndigheden efter naturbeskyttelseslovens § 73, stk. 5. Tilsynsmyndighedens afgørelser kan, jf. § 78, stk. 1, 2. pkt. ikke påklages, dog kan efter Natur- og Miljøklagenævnets praksis spørgsmål om fortolkning af lovbestemmelser behandles af nævnet.

Sagen rejser spørgsmålet om, hvorvidt der over den i sagen omhandlede ejendom og naboejendommen Himmelbjergvej 1 (matr. nr. 3x) fra Himmelbjergvej til Slangebakken er en markvej/sti, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1.

Efter naturbeskyttelseslovens § 26 er veje og stier i det åbne land åbne for færdsel til fods og på cykel. Ejeren kan dog ved skiltning efter bestemmelserne i mark- og vejfredslovens § 17 helt eller delvist forbyde færdsel, hvis den er til gene for den erhvervsmæssige udnyttelse af ejendommen, hvis den i særlig grad generer privatlivets fred, eller hvis der er behov for beskyttelse af plante- og dyrelivet.

Ifølge de tidligere gældende bestemmelser i naturbeskyttelseslovens § 26 var der kun adgang for offentligheden til at færdes til fods og på cykel på "anlagte veje" og "befæstede stier".

Bestemmelsen fik sin nuværende formulering ved lov nr. 454 af 9. juni 2004 om ændring af lov om naturbeskyttelse m.fl. Af forarbejderne til lovændringen (lovforslag nr. 146 fremsat den 28. januar 2004) fremgår, at begrænsningerne "anlagte" og "befæstede" hverken fandtes umiddelbart forståelige eller nødvendige. Tillige fremgår, at der under veje og stier henregnes permanente, menneskeskabte færdselsbaner, mens midlertidige kørespor, dyreveksler, brandbælter, indkørsler til gårdspladser, havegange og lignende ikke er omfattet.

Det må, som sagen er oplyst, lægges til grund, at der gennem en længere årrække har været en markvej fra bygningerne på den i sagen omhandlede ejendom til Slangebakken. Det må endvidere lægges til grund, at de tidligere ejere af ejendommen Himmelbjergvej 1 i 1995 etablerede en sti fra markvejen over deres ejendom til Himmelbjergvej, og at både stien og markvejen siden 1996/1997 er blevet benyttet af beboere i området som rekreativ sti.

Kommunen har på baggrund af gennemgang af luftfotos, vejens/stiens fremtræden ved besigtigelsen samt oplysninger fra beboere i området vurderet, at der er tale om en vej/sti, der som sådan er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 26, stk. 1. Markvejen udgør sammen med det i 1995 etablerede ridespor på Himmelbjergvej 1 en gennemgående vej/sti fra Himmelbjergvej til Slangebakken.

Efter klagers opfattelse er der ikke med etablering af en sti på naboejendommen Himmelbjergvej 1 i 1995, der har forbindelse til markvejen over klagers ejendom, etableret en permanent og dermed gennemgående vej/sti fra Himmelbjergvej til Slangebakken.

På baggrund af de foreliggende oplysninger er det Natur- og Miljøklagenævnets vurdering, at der - i og med der gennem en længere årrække har været et sammenhængende sti-/vejforløb fra Himmelbjergvej til Slangebakken, som siden 1996/1997 har været benyttet af lokale beboere som rekreativ sti - er etableret en permanent, menneskeskabt færdselsbane, der er omfattet af lovens § 26, stk. 1. Offentligheden har således adgang til færdsel til fods og på cykel på stien/vejen.

Kommunen har derfor haft hjemmel til at udstede det påklagede påbud af 26. august 2013.

Der kan herefter ikke gives medhold i klagen.

Line Theil Elikofer
Ankechef

/

Lisbeth Toft-Petersen
Fuldmægtig

Afgørelsen er sendt pr. e-mail til:

Silkeborg Kommune, j.nr. nr. 13/11034, kommunen@silkeborg.dk, hdc@silkeborg.dk

Lars Pagh, pagh@fibermail.dk

Brockstedt-Kaalund Advokatpartnerskab, Att. Jens Fuglsang Christensen, j.nr. 24 – 123797-JFC/LBK,
jfc@bklaw.dk; lkb@bklaw.dk; info@bklaw.dk